

Sag C-562/23

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henholdt til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

11. september 2023

Forelæggende ret:

Upravno sodišče Republike Slovenije (Slovenien)

Afgørelse af:

24. august 2023

Sagsøger:

T-2 družba za ustvarjanje, razvoj in trženje elektronskih komunikacij in opreme d.o.o.

Sagsøgt:

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije

Hovedsagens genstand

Søgsmål anlagt ved Upravno sodišče (forvaltningsdomstol, Slovenien) med påstand om annullation af en afgørelse om afslag på en ansøgning om forlængelse af gyldigheden af en afgørelse om tildeling af radiofrekvenser – europæisk kodeks for elektronisk kommunikation – reguleringsmæssig forudsigelighed for rettighedshaverne – en EU-retlig bestemmelses klare, præcise og ubetingede karakter – EU-retlige bestemmelsers direkte anvendelighed

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af EU-retten, artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Er bestemmelserne i artikel 49, stk. 1 og 2, i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation] klare og ubetingede og tilstrækkeligt præcise til, at enkeltpersoner kan gøre dem gældende i sager ved de nationale administrative myndigheder og nationale domstole?
- 2) Skal artikel 49, stk. 1 og 2, i direktiv 2018/1972 også anvendes på forlængelse af de individuelle brugsrettigheder til radiofrekvensspektret, som er blevet tildelt inden ikrafttrædelsen af direktiv 2018/1972, og hvilke generelle kriterier finder i så fald anvendelse ved afgørelsen af, om en individuel rettighed skal forlænges?
- 3) Såfremt det andet spørgsmål besvares benægtende, er det ved fastsættelsen af en passende varighed af de individuelle brugsrettigheder til radiofrekvensspektret, som er blevet tildelt, mens »tilladelsesdirektivet« [(Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7.3.2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester)] var gældende, og således med hensyn til muligheden for en forlængelse heraf, da bestemmelsen i tilladelsesdirektivets artikel 5, stk. 2, eller artikel 5, stk. 2, fjerde afsnit, i direktivet om ændring af tilladelsesdirektivet [(Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/140/EF af 25.11.2009 om ændring af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, direktiv 2002/19/EF om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter og direktiv 2002/20/EF om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester)], der skal anvendes, og er disse bestemmelser med henblik herpå tilstrækkeligt klare, ubetingede og præcise til, at det på grundlag heraf kan vurderes, om varigheden af en individuel brugsrettighed til radiofrekvensspektret er passende?
- 4) Såfremt det tredje spørgsmål besvares bekræftende, hvilke kriterier skal da anvendes ved vurderingen af, om varigheden af en individuel brugsrettighed til radiofrekvensspektret er passende, eller om der er pligt til at forlænge denne?
- 5) Såfremt det første, det andet eller det tredje spørgsmål besvares bekræftende, skal der da ved afgørelsen om forlængelse tages hensyn til den omstændighed, at muligheden for en forlængelse ud over 15 år udtrykkeligt var udelukket i henhold til de nationale bestemmelser, der var gældende på tidspunktet for den pågældende rettigheds ophør?

Anførte EU-retlige forskrifter

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet), navnlig artikel 5

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/140/EF af 25. november 2009 om ændring af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, direktiv 2002/19/EF om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter og direktiv 2002/20/EF om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (direktiv om ændring af tilladelsesdirektivet), navnlig artikel 3

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, navnlig artikel 49, artikel 50, stk. 1, og artikel 124

Anførte nationale forskrifter

Artikel 155 i Republikken Sloveniens forfatning fastsætter følgende:

»Love, andre forskrifter og generelle retsakter kan ikke have tilbagevirkende kraft. Kun ved lov kan det fastsættes, at visse specifikke bestemmelser heri har tilbagevirkende kraft, når dette kræves i offentlighedens interesse, og forudsat at dette ikke gør indgreb i erhvervede rettigheder.«

Zakon o elektronskih komunikacijah (lov om elektronisk kommunikation) (ZEKom)

ZEKoms artikel 50 bestemte følgende:

»(1) Afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser udstedes af agenturet for en bestemt periode og nærmere bestemt for en periode på højst 15 år, undtagen for tildeling af radiofrekvenser, der er beregnet til mobilradiotelefonitjenester til luft- og søfart.

[...]«.

ZEKoms artikel 51 bestemte følgende:

»Gyldigheden af en afgørelse om tildeling af radiofrekvenser kan forlænges efter anmodning fra rettighedshaveren, hvis alle vilkår for brugen af disse radiofrekvenser som fastsat på tidspunktet for udløbet af gyldigheden er opfyldt.«

Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1), som erstattede ZEKom den 15. januar 2013 og var gældende indtil den 9. november 2022, idet Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2) trådte i kraft den 10. november 2022, hvorved direktiv 2018/1972 blev gennemført i national ret

Artikel 53, stk. 1, i ZEKom-1 fastsatte følgende:

»Afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser udstedes af agenturet for en bestemt periode under hensyntagen til, hvad der er en passende til amortisation af investeringen, og under alle omstændigheder for en periode på højst 15 år, undtagen for tildeling af radiofrekvenser, der er beregnet til mobilradiotelefonitjenester til luft- og søfart.«

Artikel 54, stk. 1, 5 og 6, i ZEKom-1 bestemte følgende:

»(1) Gyldigheden af afgørelser om tildeling af radiofrekvenser kan, undtagen hvad angår afgørelser om tildeling af radiofrekvenser med henblik på at sikre levering af offentlige kommunikationstjenester til slutbrugere, forlænges efter anmodning fra rettighedshaveren, hvis alle vilkår for brugen af disse radiofrekvenser som fastsat på tidspunktet for udløbet af gyldigheden er opfyldt, og under hensyntagen til også de formål, der er fastsat i denne lovs artikel 194, 195, 196 og 197.

[...]

(5) Såfremt forlængelse bevilges, udsteder agenturet en ny afgørelse om tildeling af radiofrekvenser.

(6) Gyldigheden af afgørelser om tildeling af radiofrekvenser med henblik på at opfylde krav vedrørende måling, certificering og anden kontrol af radioudstyr og gyldigheden af afgørelser om tildeling af radiofrekvenser til brug for offentlige arrangementer kan ikke forlænges.«

Artikel 240 i ZEKom-1 fastsatte, at afgørelser truffet på grundlag af ZEKom kunne ændres, annulleres eller ophæves på de betingelser og efter den fremgangsmåde, der var fastsat i ZEKom-1.

Artikel 307 i ZEKom-2 bestemmer derimod, at afgørelser, der er truffet på grundlag af ZEKom-1, med tidsfrister, der endnu ikke var udløbet, da ZEKom-2 trådte i kraft, kan ændres, annulleres eller ophæves på de betingelser og efter den fremgangsmåde, der er fastsat i sidstnævnte lov.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren, selskabet T-2 d.o.o. (selskab med begrænset hæftelse til fremstilling, udvikling og markedsføring af elektronisk kommunikation og tilhørende udstyr), var indehaver af en individuel brugsrettighed til følgende radiofrekvenser: fra 1935 MHz til 1950 MHz og, i kombination, fra 2125 MHz til 2140 MHz og fra 1910 MHz til 1915 MHz, der var blevet tildelt selskabet for perioden fra den 21. september 2006 til den 21. september 2021 ved en afgørelse, der havde til formål at sikre offentlige kommunikationstjenester til slutbrugere (herefter »afgørelsen

om tildeling af radiofrekvenser«). Ved ansøgning af 20. august 2021 anmodede sagsøgeren om forlængelse af gyldigheden af afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser for så vidt angår parret af duplexfrekvenser fra 1935 MHz til 1950 MHz og fra 2125 MHz til 1950 MHz.

- 2 Den 1. oktober 2021 afslog sagsøgte, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (Republikken Sloveniens agentur for kommunikationsnet og -tjenester), ansøgningen om forlængelse af gyldigheden af afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser med den begrundelse, at det i henhold til ZEKom-1 ikke var muligt at forlænge gyldigheden af denne afgørelse, der havde til formål at sikre kommunikationstjenester til slutbruger, ud over 15 år. Efter sagsøgtes opfattelse kan bestemmelsen i artikel 49 i direktiv 2018/1972, som sagsøgeren har påberåbt sig, ikke anvendes ved afgørelsen om forlængelse, da den ikke er retligt fuldstændig. Denne bestemmelse er delvis en åben bestemmelse, for så vidt som den skal suppleres med konkret indhold og ligeledes overlader medlemsstaterne et skøn med hensyn til måden, hvorpå den skal gennemføres i national ret. Republikken Slovenien har f.eks. besluttet, at den slet ikke vil gennemføre artikel 49, stk. 2, i direktiv 2018/1972 i den nye lov, men har allerede fra starten fastsat en 20-årig periode for varigheden af rettighederne.
- 3 Sagsøgte har anført, at artikel 49 i direktiv 2018/1972 heller ikke indeholder bestemmelser om automatisk forlængelse af brugsrettigheder til radiofrekvensspektret, således som sagsøgeren har hævdet. Desuden blev forlængelse af varigheden af individuelle brugsrettigheder, i overensstemmelse med artikel 49, stk. 3, i direktiv 2018/1972, med henblik på at sikre reguleringsmæssig forudsigelighed i en periode på 20 år for første gang fastsat i henhold til dette direktiv. Dette betyder imidlertid, at betingelserne for forlængelse skal være kendte allerede på tidspunktet for tildelingen af brugsrettighederne til radiofrekvenser. Ved tildelingen af de pågældende radiofrekvenser i 2006 skulle disse betingelser ikke være opfyldt.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 4 Sagsøgeren har anlagt et søgsmål med påstand om annullation af den afgørelse, hvorved sagsøgte har afslået selskabets ansøgning om forlængelse af gyldigheden af afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser. I stævningen har selskabet anført, at sagsøgte i henhold til artikel 49, stk. 2, i direktiv 2018/1972 i forbindelse med afgørelser om tildeling af radiofrekvenser, for hvilke der er fastsat en gyldighedsperiode på 15 år, burde have gjort det muligt, inden udløbet heraf, at forlænge dem med en yderligere periode på 5 år, eftersom reglerne i ZEKom-1 klart er i strid med direktiv 2018/1972. Efter sagsøgerens opfattelse er bestemmelsen i dette direktivs artikel 49, stk. 2, klar, præcis og ubetinget, hvorfor den er direkte anvendelig og har direkte virkning. Formålet med denne bestemmelse er at sikre retssikkerhed for eksisterende rettighedshavere og reguleringsmæssig forudsigelighed i en periode på mindst 20 år. Selskabet har anført, at når rettighederne er blevet tildelt for 15 år, er den regulerende

myndighed derfor forpligtet til at indlede en fornyelsesprocedure mindst 2 år før udløbet af disse. Sagsøgeren har fremhævet, at direktiv 2018/1972 er bindende for Republikken Slovenien fra dagen for offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende, dvs. fra december 2018. Selskabet har desuden anført, at direktivet ikke begrænser anvendelsen af artikel 49, stk. 2, til kun at omfatte forlængelse af de individuelle brugsrettigheder til radiofrekvenser, der er blevet tildelt efter direktivets ikrafttræden, men også finder anvendelse på de rettigheder, der blev tildelt inden direktivets vedtagelse, og som endnu ikke var udløbet på tidspunktet for direktivets ikrafttræden. Derfor burde sagsøgte på grundlag af ovennævnte bestemmelse i direktiv 2018/1972 desuden have gjort det muligt for indehavere af rettigheder, der er tildelt for en kortere periode end 20 år, fra den 21. december 2020 at opnå en forlængelse af gyldigheden til 20 år. Dette gælder også for sagsøgeren, eftersom den 15-årige periode, for hvilken selskabet er blevet tildelt de omtvistede radiofrekvenser, udløb den 21. september 2021, således at selskabets rettighed endnu ikke var udløbet på tidspunktet for ikrafttrædelsen af direktiv 2018/1972 eller på tidspunktet for udløbet af fristen for gennemførelse af dette direktiv. Sagsøgeren har for Upravno sodišče (forvaltningsdomstol) nedlagt påstand om, at den anfægtede afgørelse annulleres, og sagen hjemvises til det sagsøgte agentur med henblik på en ny afgørelse.

- 5 Sagsøgte har i svarskriftet anført, at artikel 49, stk. 2, i direktiv 2018/1972 er en bestemmelse, der finder betinget anvendelse, og at den overlader medlemsstaterne et skøn, eftersom den ikke forpligter dem til at indrømme en automatisk forlængelse. Sagsøgte har ligeledes anført, at forlængelsen af varigheden af de individuelle brugsrettigheder for elektroniske kommunikationstjenester til trådløst bredbånd kun er fastsat for at sikre reguleringsmæssig forudsigelighed i en periode på 20 år for de radiofrekvenser, som er blevet tildelt fra og med ikrafttrædelsen af direktiv 2018/1972, og at den nævnte bestemmelse ikke kan anvendes med tilbagevirkende kraft. Sagsøgte har fremhævet, at betingelserne for indrømmelse af forlængelse bør have været kendte allerede på tidspunktet for tildeling af brugsrettigheden til radiofrekvenserne og altså den 9. juni 2006, da det offentlige udbud vedrørende de pågældende frekvenser blev offentliggjort i Republikken Sloveniens officielle tidende. Eftersom dette offentlige udbud og den efterfølgende afgørelse om tildeling af radiofrekvenser ikke gav mulighed for forlængelse, kan den pågældende afgørelse henset til ordlyden af artikel 49 i direktiv 2018/1972 ikke forlænges.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 6 Spørgsmålet i den foreliggende sag er, om den fulde virkning af direktiv 2018/1972 skal sikres ved at forlænge afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser, eller om de regler om varigheden af individuelle brugsrettigheder til radiofrekvensspektret, der er fastsat i dette direktiv, kun finder anvendelse på de rettigheder, der er blevet tildelt efter samme direktivs ikrafttræden. Såfremt dette ikke er tilfældet, opstår spørgsmålet, om den fulde virkning af tilladelsesdirektivet

skal sikres ved, at det vurderes, om den i sagen omhandlede afgørelse om tildeling af radiofrekvenser skal forlænges.

7 De afgørende omstændigheder af retlig relevans for den foreliggende sag er følgende:

1. Sagsøgte vedtog afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser den 21. september 2006 for en periode på 15 år, dvs. til den 21. september 2021.

2. På tidspunktet for tildelingen af rettigheden, nemlig den 21. september 2006, var tilladelsesdirektivet i kraft i Den Europæiske Union, og dette fastsatte, at når brugsrettigheder blev tildelt med en begrænset gyldighedsperiode, skulle denne være rimelig for den pågældende tjeneste. I Republikken Slovenien var ZEKom imidlertid i kraft, og denne lov gav mulighed for forlængelse af enhver afgørelse om tildeling af radiofrekvenser ud over 15 år, hvis alle vilkår for brugen af disse radiofrekvenser som fastsat på tidspunktet for udløbet af gyldigheden af den pågældende afgørelse var opfyldt.

3. Den 21. september 2021, hvor afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser ophørte med at være gældende, var direktiv 2018/1972 i kraft i Den Europæiske Union, og dette direktiv pålægger ikke udtrykkeligt medlemsstaterne, hvordan de skal indrette forlængelsesordningen for individuelle brugsrettigheder til radiofrekvensspektret, som ikke er blevet tildelt i direktivets gyldighedsperiode, men tidligere, men som dog stadig var gyldige på tidspunktet for dette direktivs ikrafttræden.

4. Den 21. september 2021 skulle ZEKom-1 anvendes i Republikken Slovenien, og denne lov udelukkede udtrykkeligt forlængelse ud over 15 år af individuelle brugsrettigheder til radiofrekvensspektret tildelt med henblik på at sikre offentlige kommunikationstjenester til slutbrugere.

5. På det tidspunkt, hvor afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser ophørte med at være gældende (21.9.2021), havde Republikken Slovenien endnu ikke gennemført direktiv 2018/1972 i sin retsorden, hvilket den skulle have gjort inden den 20. december 2020.

8 Afgørelsen i den foreliggende sag afhænger derfor udelukkende af, om bestemmelserne i artikel 49, stk. 1 og 2, i direktiv 2018/1972 er direkte anvendelige, således at brugsrettigheden efter udløbet af en periode på 15 år som udgangspunkt skal forlænges med yderligere 5 år, og om ovennævnte regel (også) gælder for de individuelle brugsrettigheder til radiofrekvensspektret, som er opnået før ikrafttrædelsen af direktiv 2018/1972, og som endnu ikke var udløbet på tidspunktet for ikrafttrædelsen af dette direktiv, eller om tilladelsesdirektivets artikel 5 eventuelt finder direkte anvendelse på eksisterende rettigheder, og det på det tidspunkt, hvor afgørelsen om tildeling af radiofrekvenser ophører med at være gældende, skal vurderes, om dens varighed eller perioden til amortisation af investeringen er passende, eftersom en sådan bestemmelse er til hinder for en national bestemmelse, hvorefter forlængelse ud over 15 år er udelukket, uden

hensyntagen til, om gyldighedsperioden er passende, eller til amortisationen af investeringen.

- 9 Det er ubestridt, at Republikken Slovenien ikke har gennemført direktiv 2018/1972 rettidigt i sin retsorden. Upravno sodišče (forvaltningsdomstol) er derfor i tvivl om, hvorvidt bestemmelserne i artikel 49, stk. 2, første, andet, tredje og fjerde afsnit, i direktiv 2018/1972 har en ubetinget og præcis karakter. Det er med henblik på afgørelsen i den foreliggende sag nødvendigt at fastlægge, hvordan begrebet »reguleringsmæssig forudsigelighed for rettighedshaverne« skal fortolkes. Sagsøgeren fortolker det således, at rettigheden skal tildeles for en periode på 15 år, og at forudsigeligheden i en periode på 20 år imidlertid sikres ved at anerkende behovet for at forlænge rettigheden i yderligere 5 år i overensstemmelse med forskrifterne i direktivets artikel 49, stk. 1, medmindre det fastslås, at en sådan forlængelse ikke vil være i overensstemmelse med de generelle kriterier, der er fastsat i samme direktivs artikel 49, stk. 2, tredje afsnit, litra a) eller b), og forudsat at den kompetente myndighed ikke har iværksat håndhævelsesforanstaltninger for manglende opfyldelse af vilkårene i brugsrettigheden som omhandlet i artikel 49, stk. 2, fjerde afsnit.
- 10 Efter den forelæggende rets opfattelse er det ikke klart, om medlemsstaterne frit kan fastsætte, på hvilke betingelser de vil garantere forudsigelighed i en periode på 20 år for brugsrettigheder, dvs. på hvilke betingelser de, såfremt de beslutter, at sådanne rettigheder er gyldige i 15 år, vil garantere en forlængelse af disse rettigheder med yderligere 5 år. Derudover er den forelæggende ret også i tvivl om, hvorvidt direktiv 2018/1972 er tilstrækkeligt præcist til, at den kan basere sin afgørelse på direktivet.
- 11 Spørgsmålet er derfor, om dette direktiv tillader medlemsstaterne at bestemme, hvilke betingelser de vil tage i betragtning ved forlængelse af rettigheden. I denne retning peger især artikel 49, stk. 2, tredje afsnit, i direktiv 2018/1972, som fastsætter, at medlemsstaterne allerede forud for tildelingen af brugsrettigheder skal stille de generelle kriterier for forlængelse af varigheden af rettighederne til rådighed for alle interesserede parter, og derefter præciserer de krav, som sådanne generelle kriterier kan vedrøre. Hvis de betingelser, der er fastsat i dette direktiv, fandt direkte anvendelse, ville det nemlig ikke være nødvendigt særskilt at stille disse kriterier til rådighed, da det må antages, at kriterierne, hvis de indgår i en allerede offentliggjort forskrift, er eller bør være kendte af dem, de er rettet til.
- 12 Den forelæggende ret ønsker desuden oplyst, om direktivet i sig selv allerede fastsætter generelle betingelser, som skal opfyldes ved forlængelse (sikring af konkurrencen, effektiv anvendelse af radiofrekvensspektret, fremme af innovation og investeringer, investeret kapital). Først og fremmest finder den forelæggende ret det imidlertid uklart, om staten på grundlag af sin egen skønsmæssige vurdering kan beslutte, at forlængelsen afhænger af omfanget af de investeringer, der er foretaget i infrastrukturen, eller om direktivet i sig selv allerede fastsætter, at denne betingelse, og dermed amortisationen af den investerede kapital, er afgørende for forlængelsen, eftersom dette synspunkt kommer til udtryk i både

stk. 1 og stk. 2 i artikel 49. Den forelæggende ønsker også oplyst, hvordan forholdet er mellem de forskellige kriterier, dvs. hvilket kriterium der skal gives forrang frem for de andre, eller om medlemsstaterne i stedet frit kan afgøre dette (alene) ved gennemførelsen af direktivet.

- 13 Såfremt Domstolen besvarer spørgsmålet om, hvorvidt artikel 49, stk. 1 og 2, i direktiv 2018/1972 har direkte virkning i vertikale retsforhold, bekræftende, ønsker Upravno sodišče (forvaltningsdomstol) ligeledes oplyst, om dette direktiv kræver forudsigelighed i en periode på 20 år eller forlængelse med yderligere 5 år af en 15-årig rettighed (på visse betingelser) også for de individuelle brugsrettigheder til radiofrekvensspektret, som er blevet tildelt før dette direktivs ikrafttræden. Artikel 124 i direktiv 2018/1972 fastsætter nemlig ikke overgangsregler for disse rettigheder, og den forelæggende ret kan ikke udlede af direktivet, heller ikke af betragtningerne hertil, hvad der er dets formål i relation til disse forhold. At direktivet ikke finder anvendelse med tilbagevirkende kraft, kan højst udledes af dets artikel 49, stk. 2, tredje afsnit, der bestemmer, at kriterierne for forlængelse skal være kendte allerede forud for tildelingen af rettigheder, og af samme bestemmelses fjerde afsnit, hvorefter forlængelsesproceduren skal indledes senest 2 år inden rettighedens udløb. En sådan frist kan nemlig ikke overholdes for rettigheder, der udløber tidligere end 2 år efter ikrafttrædelsen af direktiv 2018/1972.
- 14 Derudover ønsker den forelæggende ret oplyst, om det i lyset af bestemmelsen i artikel 50, stk. 1, i direktiv 2018/1972 har betydning for afgørelsen om forlængelse, at muligheden for forlængelse af rettigheden udtrykkeligt var udelukket i henhold til den lovgivning, der var gældende på tidspunktet for rettighedens ophør.
- 15 Såfremt spørgsmålet om, hvorvidt direktiv 2018/1972 finder anvendelse på forlængelse af de individuelle brugsrettigheder til radiofrekvensspektret, som er blevet tildelt inden direktivets ikrafttrædelse, besvares benægtende, ønsker Upravno sodišče (forvaltningsdomstol) oplyst, om samme virkning som den, der kræves i henhold til dette direktiv, eventuelt skal sikres på grundlag af den regel, der var gældende på tidspunktet for tildelingen af rettigheden, og som er foreskrevet ved tilladelsesdirektivets artikel 5, stk. 3, hvorefter varigheden af rettigheden skal være rimelig for den pågældende tjeneste, eller ved hensyntagen til den omstændighed, at det er nødvendigt at indrømme en passende periode til amortisation af investeringen, for så vidt som denne bestemmelse er ubetinget og klar og ikke kræver vedtagelse af nogen retsakt fra EU-institutionernes eller medlemsstaternes side. Upravno sodišče (forvaltningsdomstol) er nemlig opmærksom på praksis fra Domstolen, som i sag C-205/20 fastslog, at bestemmelsen i artikel 20 i direktiv 2014/67, ifølge hvilken de fastsatte økonomiske sanktioner skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsernes grovhed og have afskrækkende virkning, har direkte virkning. Rimelighed og proportionalitet er sammenlignelige begreber i henseende til klarhed og ubetingethed. Såfremt de nævnte bestemmelser i tilladelsesdirektivet eller i direktivet om ændring af tilladelsesdirektivet skal anvendes, ønsker den

forelæggende ret oplyst, hvilke kriterier der skal anvendes ved forlængelse af en individuel brugsrettighed til radiofrekvensspektret.

ARBEJDSDOKUMENT